

EVROPI PRETI LAKOTA in matere plakajo, kaj bo. One so v politiki najmanj zastopane, a vendar—nastal je problem, ki dela preglavice tudi takim državnikom, ki niso bili za živeč in za denar še nikdar v stiski.

Devet komunističnih strank v akciji za novo internacionalo

Sedež nove zveze sedaj v Beogradu. — Boj po svetu se veča ne samo na ideološkem in ekonomskem polju temveč tudi z orožjem

Ameriški tisk je v minulih dneh veliko pisal o dolgem poročilu iz Moskve, datirano 4. oktobra, v katerem je bilo javljeno o zboru devetih komunističnih strank "nekje na Poljskem". Uvodna izjava zborovalcev jasno in določeno poudarja, da "tistim strankam in deželam, ki nečejo pod ameriški imperializem, in ki so zoper Trumanovo doktrino in Marshallov plan, ne preostaja drugega kot pričeti s protiofenzivo."

16.000.000 članov zastopanih

Poročilo dalje pravi, da je bilo iz teh devetih dežel zastopanih 16.000.000 članov pridruženih strank. Na konferenci so imele zastopnice komunistične stranke iz sedmih vzhodnih dežel: te so Sovjetska Unija, Poljska, Čehoslovaška, Romunija, Madžarska, Jugoslavija in Bolgarija. In pa dve zapadni—namreč Francija in Italija.

Da-li je bilo zastopanih tudi kaj strank iz drugih dežel, poročilo, iz katerega te podatke črpamo, ne pove. Reče le, da so manifest podpisale samo omenjene dežele. Associated Press omenja v depeši iz Moskve, datirana 6. oktobra, sledenče zastopnike, ki so se udeležili zborovanja: Sovj. unija, gen. Andrej Zhdanov in Georgij M. Malenkov; Francija, Jacques Duclos, ki je tajnik komunistične stranke, in Etienne Rajon; Italija, Luigi Longo in Eugenio Reale; Romunija, Ana Pauker in Gheorgiu Dej; Poljska, podpredsednik vlade Vladislav Gomułka in minister industrije Hilarij Mine; Jugoslavija, podpredsednik vlade Edvard Kardelj in Milovan Djilas; Bolgarija, T. Servenkov in V. Poptomov; Madžarska, M. Farkache in J. Reavi; Čehoslovaška, R. Slanki in S. Bastovanski.

Nedvomno je bilo poleg teh navzočih mnogo drugih iz omenjenih dežel, v vlogi svetovalcev in ekonomskih veščakov.

Program boja proti ameriškim ambicijam

Jedro začetnega programa te zveze je napoved borbe proti ameriški imperializmu in za

obvarovanje svobode evropskih dežel pred ameriško ekonomsko in politično agresivnostjo.

To, da bo prišlo do takih posledic, je bilo pričakovati čim je predsednik Truman tako dramatično nastopil s svojo deklaracijo za ščitenje Grčije in Turčije pred komunizmom in slednjemu napovedal borbo Zed. držav kjerkoli na svetu.

To se seveda ni zgodilo čez noč. Kajti tudi med vojno se ameriški kapitalizem in sovjetski komunizem nista objemala. Srd drug do drugega sta prikrižala le, ker se je šlo obema za zmago nad osiščem. In potem sta si oba mislila, pa se bomo med sabo pomenili.

Stalin in Roosevelt sta trdila, da je med sovjetskim in ameriškim ekonomskim ter političnim sistemom vzajemnost mogoča, a izkazalo se je drugače.

Razredni boj se vrši radi vzrokov

Ko je Moskva meseca maja 1943 oznanila, da je kominterni razpuščena, in je v Zed. državah takratni tajnik komunistični (Nadaljevanje na 5. strani.)

Napori zvezne vlade za ohranitev Italije v anglo-ameriškem bloku

Italijanski premier krščanski demokrat Alcide de Gasperi je dne 4. oktobra v provizorični (ustavodajni) zbornici spet triumfiral—in tudi sedaj le z ameriško pomočjo. Že ko je izgledalo, da bosta dobila socialistični vodja Pietro Nenni ter vodja komunistov Palmiero Togliatti večino za njun predlog, da se izreče de Gasperiju nezaupnico, je vstal vnanji minister Carlo Sforza. Izbral si je moment ko je bila zbornica v največji napetosti. Ako de Gasperi ne dobi večine, bi morala njegova vlada resignirati in predsedniku republike bi ne kazalo drugega kot izročiti sestavo novega kabineta Nennijevi-Togliattijevi zvezi.

Tedaj se je dvignil stari Sforza in dramatično oznanil, da se je ameriška vlada odpovedala svojemu deležu italijanske bojne mornarice. Nastala je ovacija in agencija AP poroča, da so v tem navdušenju — hote ali nehote — ploskali tudi komunistični poslanci. V zbornici imajo 104 sedeže.

Pietro Nenni ni zgubil glave in vpil nad Sforzom, da se je Amerika italijanskim ladjam odpovedala že pred štirimi meseci. In Nenniju spletke raznih vlad niso neznane, ker je bil v prejšnji koalicijski vladi on vnanji minister. Vsled pritiskanja ameriške vnanje politike pa je de Gasperi svoj kabinet "prenovil" s tem, da ga je sestavil brez levitarskih socialistov in komunistov. In le taka italijanska vlada je Washingtonu ljuba. Tu so dejali, da Nennijeva trditev ni pravilna — da so se italijanskim bojnim ladjam res žele sedaj odpovedati.

Togliatti je v tem vzrujanju obsojal ameriško umešavanje v italijanske notranje razmere, pa mu je en klerikalni poslanec zavpil — "ti imaš rubljev" Kakih 14 komunističnih poslancev je skočilo nanj. Vzelo je nekaj minut, predno je bil tepež končan in je nastalo pomirjenje.

Spet so začeli govoriti o ameriški pomoči. Naša vlada je brisala Italiji okrog milijardo dolarjev dolga, saj nam ga itak ne bi mogla poravnati. Dali smo ji posojilo. In dovažamo ji živež. Privatni industrialci v Italiji so tudi dobili ameriške posojilo. In vsežlamo Italiji 23 tovornih ladij. Vse radi tega, ker v Washingtonu žele, da bi de Gasperi ostal na čelu Italije. A kakega levitarskega režima v Italiji pa naša vlada nikakor ne bi podpirala.

V času te zbornične razprave o predlogi za nezaupnico de Gasperiju je govoril v Rotary klubu v Rimu ameriški veleposlanik James C. Dunn. Zagotovil je Italiji, da ker se je pridružila (Marshallovemu) planu za obnovitev evropske ekonomije, bo dobila iz Zed. držav in v bodoče toliko podpore kolikor ji jo bo ameriško ljudstvo zmerno dalo.

Tako je de Gasperi dobil zaupnico, deloma vsled že prejete ameriške podpore in še bolj pa radi novih obljub iz Amerike.

Reporter Marshall-Fieldovega tiska, Thomas F. Reynolds, je dne 4. oktobra poročal iz Rima, da se Italija s pomočjo naših dajatev sicer vzdržuje. Pomaga ji naše žito, naš premog in naše obljube. Ampak na ta način ne bo šlo dolgo. Italija potrebuje reforme, drastične reforme, ako se hoče skopirati na noge. Privilegiji, ki so z ameriško pomočjo sedaj na krmilu, hočejo, da naj ostane vse kakor je. Levitarski stranki pa imata skupen program za popolno gospodarsko preuredbo Italije. Določeno je, da se bodo volitve v redno zbornico vršile aprila prihodnje leto. In takrat, če že ne prej, se bo odločilo, ali bo Italija ostala v zapadnem (namreč v ameriškem) bloku, ali pa si bo iskala zaslombe in zveze v sovjetskem bloku.

HBZ imela burno konvencijo in dobila nov odbor

Minula konvencija Hrvatske bratske zajednice, ki se je vršila v Pittsburghu, je bila najburnejša v zgodovini te največje jugoslovanske podporne organizacije v Ameriki.

Staro vodstvo, z Ivanom Butkovičem na čelu, je tokrat bitko za mandate v glavnem uradu izgubilo. Spletik na vseh straneh je bilo veliko. Čim je Butkovičeva-Lađevićeva skupina pred volitvami v nov glavni odbor spoznala, da je za precej glasov v manjšini, je odšla s konvencije. Nastal je ugovor, da vsled njenega odhoda konvencija ni več sklepna, kajti izgubila je nad tretjino delegacije. Toda konvenciji je predsedoval George Buban, znan pravnik iz St. Louisa, ki je bil izvoljen sedaj za glavnega pravnika HBZ. Prejšnji je bil L. Z. Marohnić.

Dolgotrajnega predsednika HBZ Ivana Butkoviča je nasledil Vjekoslav Mandić. Podpredsednik je Frank Zornjak, tajnik je John Badovinac, bolniški tajnik je John Kovač, za blagajnika je bil izvoljen Martin Krasčić in za upravitelja mladinskega oddelka Joseph Bella. Predsednik nadzornega odbora je Chas. Verbanic, drugi član tega odbora pa so Charles Beljan, Mato Goreta, N. J. Nikolac, Ignac Sinkovich, Filip Zebić in Mary Mrnjeg.

Tudi v porotnem odboru ter v raznih drugih odsekih je precej sprememb.

George Kutuzovich bo še ostal upravitelj otroškega zavetišča HBZ v Desplainsu, blizu Chicago.

Urednik hrvatske sekcije uradnega glasila "Zajedničara" je Filip Vukelić in angleškega dela S. Brkić.

Za vrhovnega zbiravca je bil izvoljen dr. F. J. Arch. In za pravnega svetovalca George Buban.

Vsled odhoda Butkovičeve skupine je zavarovalniški komisar Pennsilvanije, James F. Malone "zamrznil" imovino H. B. Z., v vsoti \$17.000.000, toda jo je "odtajal" za "vse redne transakcije" že dne 29. sept., ob enem pa je uvedel preiskavo, da dožene, ako so bile volitve v novi odbor postavne ali ne.

V Fort Pitt hotelu, kjer se je konvencija vršila, je bilo vsled tega boja precej policajev, agentov FBI in pa hrvaške publike. Zadnji dan ji ni bilo dovoljeno v dvorano, ker se je raznesel glas, da bo blokaška mladina konvencijo siloma razbila. Prihodnja konvencija bo v Hollywoodu, Calif.

DOLARJI—KI PA SO ZANIC

Francija se zelo pritožuje, da ji manjka dolarjev. A jih je končno izsledila kar za \$23.200.000, toda so ponarejeni. Tiskali so jih v Marseillesu. Ponarejalce so zaprli.

Laglje si je lopovu napraviti bogastvo, kakor pa ga je zapraviti kot gentleman.—Colton.

KOMENTARJI

Zbira in presoja urednik

Ameriški kongresniki in senatorji, ki so želeli iti poleg v druge evropske dežele tudi v Rusijo (seveda na stroške davkoplačevalcev), so se zelo zgražali, ko jim je bilo sporočeno, da jim sovjetska vlada ni dala vize. Izgovorila se je, da ni treba Američanom v Rusiji ničesar preiskovati. Poslanci so se nato opravičevali, da hočejo raziskati le poslovanje ameriškega poslaniškega štaba v Moskvi. A Kremlin je odgovoril, da ako je v njemu kaj narobe, to lahko v Washingtonu vedo ne da bi pošiljali deputacije v Sovj. unijo. Sedaj bo raditega tudi Rusija udarjena. Kajti naš državni departament se je odločil znižati število dovoljenj onim, ki žele iz USSR priti sem bodisi študirati, ali po trgovskih, ali po diplomatskih poslih, na minimum. In minimum je lahko ničla.

Komunizem naši deželi ni nevaren. Živimo vsi, ki delamo, še dokaj dobro v primeri z ljudstvi ostalih dežel po svetu, in še boljše pa žive naši denarni magnati, ki ne samo da se valjajo v udobju temveč tudi kontrolirajo vlado, bogastva, vso našo diplomacijo in — ako hočemo Višinskijeve ugotovitve vzeti za resne—tudi ščujejo v novo vojno. Radi profita ter svojega sistema seveda. Cesar pa se je nam vsem bati—je nove krize. In tedaj, kaj se zgodi, ako ne bo dolar vreden niti nikla nekdanje nakupne vrednosti? Ali pa niti penynja ne? V prejšnji (oziroma v "zadnji") krizi je rešil kapitalistični sistem F. D. Roosevelta. Kdo ga bo sedaj? Mar Truman, ki je nabasal v svoj kabinetski sistem ekonomske rojaliste ter missouriške "politikaše"? Zares — bodočnost naše dežele je vzlic njenemu brezprimernemu bogastvu v stiski in v negotovosti.

Val zločinstev, ki ga je pred letom in pol prerokoval načelnik FBI, Edgar J. Hoover, je tu. Ropi, umori, posilstva; gojlufjanje veteranov, katerim brezvestneži ugrabljajo bonde—"legalno" seveda—in nelegalno. Same lumparije se gode in temu pravimo "naš način življenja". Ni čudno, ako se v Moskvi in pa levičarji v Parizu, v Italiji in drugod norčujejo iz nas.

Državni tajnik Marshall ni storil pametno, ko je naši delegaciji na zboru Zdr. narodov naročil, naj bo za sprejem izmed bivših članic osišča samo za Italijo in Finsko, nikakor pa ne ob enem za sprejem tudi Bolgarije, Madžarske in Romunije. Zato je sovjetski delegat Gromeko vetiral tudi Italijo in Finsko. Bilo mu je nerodno — ker je v naprej oznanil—sprejmemo vse bivše dežele, ki so bile v vojni proti nam, v našo sredo, ali pa nobene. A državni tajnik Marshall dela po ameriške — sprejme se naj le tiste, ki so nam (vladi v Washingtonu) poslušne. To kajne ni ne pravilno, ne demokratično, a vendar v soglasju z našo sedanjo vnanjo politiko. Namreč v smislu "Trumanove doktrine".

Mohandas K. Gandhi je dne prvega oktobra praznoval svoj 78-letni rojstni dan. Ni imel pojedin, ker on ne pije (razen mleko in vodo), ne kadi in ne je mesa. Zato je po svojem starem običaju le molil in Indijce svaril, da ako se bodo med sabo klali, sedaj — ko so svobodni — ne bodo nikdar svobodni.

Gandhi je svoje vrste prerok, puščavnik in boritelj. Toda če bo hotela Indija kdaj res biti civilizirana država, se bo morala izmotati iz Gandhijevih naukov ter se modernizirati. Sedaj Indija duhovno živi še vedno v srednjem veku in še celo dalj nazaj. Gandhi, ki je zanjo veliko storil, ima hibo, da se drži v svoji sicer pošteni filozofiji starih časov namesto da bi zrl v novi svet mehanizma.

Anglija ima veliko skrbi. Med drugim, kako si bo prestolonaslednica Elizabeth oskrbela poročno obleko — namreč kakšna bo itd. Kajti kar se denarja tiče, je zanj v stiski le vlada in navadni ljudje, ne pa Elizabeth, ki je bila že v svoji rani mladosti ena najbogatejših deklet na svetu. Prejema še kot neporočnica po okrog \$600.000 na leto. Po 20. novembru, ko se bo poročila, pa bo dobivala še par stočikov več. Anglija je kajne zelo demokratična dežela, a kar pa se dvorjanstva in rojalizma tiče, pa je ena izmed najbolj primitivnih na svetu.

Zveza ameriških bankirjev je imela v začetku oktobra v Atlantic Cityju konvencijo, na kateri (Konec na 4. strani.)

Nekaj o naših stvareh

Joško Oven je v tej številki obnovil svojo kolono in omenja razprave z minule seje kluba št. 1 JSZ. Nekaj poročila je bilo v številki s prejšnjega tedna, več ga bo v prihodnji.

Upamo, da se tudi Katka Zupančič kmalu oglasi s svojimi tvari. Čitatelji jih pogrešajo.

Anton Šuhar je v tej številki skočal svoj zelo zanimivi potopis in upamo, da bo sedaj, ko je vročine tudi v Kansasu konec, zastopan s svojo kolono v Proletarcu vsak teden.

John Filipič je poslal mnenje o Proletarcu iz starega kraja in piše tudi o drugem.

Ali bo konvencija A. F. L. kos nalogam?

Konvencija Ameriške delavske federacije, ki se je pričela ta ponedeljek v San Franciscu, ima pred sabo važne naloge. Glavna med njimi je ustaviti druginjo in inflacijo ter stabilizirati cene. Da-li je AFL vsled svoje konservativnosti in svoje vere v obstoječi družabni sistem kos pričeti z resnim bojem proti špekulantom, je drugo vprašanje. Kritiziranja je na konvenciji mnogo in člani odbora prete s stankami za višje plače, ako se višanju cen potrebitnam ne stori konec; oziroma ako se jih ne zniža.

Sedaj se veliko govori o Trumanovih apelih za takojšnjo živilsko pomoč Evropi. Namenjena je tistim deželam, ki so zastopane v Marshallovem planu. A ker so ameriške zaloge sedaj piclejše kot prejšnjega leta, predsednik apelira, naj bo vsak

dovalnem odboru (National Labor Relations Board). John L. Lewis je že v eksekutivni AFL izjavil, da take poniževalne izjave ne podpisuje, ker mu je pod čast, da bi se prijavil za državljana "drugega reda". Ostali odborniki so za prijavo, toda glavni odvetnik NLRB je odredil, da bo unija upravičena do poslužbe v omenjeni ustanovi le, če odborniki vsake unije vsi do enega izjavijo, da niso komunisti. Sedaj se deluje, naj bi se to tolmachenje spremenilo tako, da zadostuje, ako se jih večina podpiše.

Pred to konvencijo se je vršila seja širšega odbora premo-garske unije (UMW), na kateri je Lewis razložil svoje vzroke, čemu se neče pozivati s tako izjavo. Navzoči so nato sklenili, da bodo sledili Lewisovemu vzgledu.

PRIPovedNI DEL

VLADIMIR NAZOR:

BERAČ

1. Včasih sem ga srečaval na svojih sprehodih. To se je dogajalo edino na poti, ki drži iz Globokega dola v mestece, skoraj vselej pod večer, ob megleh in deževnih dnehih.

Tršat je bil, toda upognjena hrbtna, glavo je povešal in kolena so mu podgrgetavala, noga pa je težko vlekel za seboj, gledal je v tla in roke je držal v žepih. V večerih, polnih megle, je bila videti siva, obrabljena obleka še bolj raztrgana na robovih; kadar pa je deževalo, je obleka na ramah postajala črna in rdečkasti madeži so se pojavili na njej. V tihoti zgodnjega večera sem na lepem obstal na tisti pusti stezi pred kakim ovinkom. Prisluškoval sem vedno glasnejšemu strganju težkih, okornih nog po trdih tleh in kmalu sem zagledal tudi njega, ki sem ga pričakoval.

Stari berač je stopal mimo mene. Vedno se je držal kraja poti; niti pogledal me ni. Ne vem natančno, ali me je vsaj prvič, ko sva se srečala, premeril s hitrim pogledom. A meni se je zdelo, da me ne sliši in vidi, ali pa da vsaj čuti, da ga opazujem, ker je vselej nalašč obračal glavo nekoliko v stran in si prizadeval, da bi šel čim prej mimo. Ni bil gluhi. Ko sem mu ob priliki dejal: Dober večer! se ni zdi, da mi je nekaj zamrmral v odzdrav. Njegov obraz—starčevski in poraščen z zanemarljivo brado—je bil brez vsakega izraza, obraz človeka, ki je do konca ubit ali pa morda slaboumen. Ko je bil že mimo, sem včasih obstal in gledal, kako odhaja. Niti tedaj se ni ozrl, dasi ni nič bolj vznemirjujoče—ali vsaj radovednost vzbujajoče—kakor če tik za svojim hrbtom ne slišiš več stopinj človeka, ki te je srečal na samotnem kraju.

Nekajkrat sem nalašč vzela seboj nekaj denarja in ga potegnili iz žepa, kakor hitro sem zagledal berača. Vendar mu ga nisem nikoli dal.

Vselej, kadar dajem siromaku denar, me je nekam sram. Tudi takrat me je sram, ko ga polagam na dlan revežu, ki prosa. Drobničino mu dajem, ki je meni odveč, njemu pa v majhno korist, s tem ponižujem v ubošcu človeško dostojanstvo. Njegova gmotna beda ne bo zaradi tega milodara nič manjša, zdi se mi pa, da tako povečujem njegovo moralno uboštvost. Mesto da bi ga skrivaj prijel za roko in ga odpeljal v svoj dom, mu umil noge, ga nasitil, mu potolažil dušo in ga ne odpustil vse dotlej, dokler ne bi zopet zbudil človeka v njem, mu dam—večine vpriči drugih ljudi—malenkost, ki zame ni skoraj nobena žrtev, zanj pa prav ma-

lenkosten dobiček. Pustim ga, da berači še naprej, porivam ga še niže, ko mu vržem tiste nesrečne cente, dasi bi moral stori nekaj docela drugega. V svoj dom sprejemam in za mizo posajam znanca, ki ga ne spoštujem; posteljo pogrinjam sorodniku, ki ga celo sovražim; gostim poklicane in nepoklicane, včasih celo take ljudi, ki se jih samo bojim: tistemu revežu za molče dam cent ali košček kruha in ga niti pošteno ne pogledam v obraz. Kadar koli stisnem beraču milodar v roko, se bojim, da bo skočil vame in me razžaljen napadel. Ali mu daš vse, kar bi mu človek moral dati, ali pa ga puščiš v miru. Tisto, kar mu dajemo, more sprejeti brez ponižanja samo od človeka, ki je v enaki stiski kakor on. Pa nimaš volje, da bi mu rekel besedo. Navadno mu vržeš najvsakdanjšo besedo, prav kakor mu mečeš v roke najdrobnejši denar! Da! Delitev drobnih milodarov na vratih in po poteh je sramota za tistega, ki daje, kakor tudi za tistega, ki sprejema.

Zdelo se mi je, da je prav ta stavec eden tistih ubožcev, ki bi lahko planili kakor bi planil jaz, če bi me kdo ustavil sredi poti zato, da mi stisne v roko droben milodarček. Mogoče me noče nalašč pogledati, ker ne mara, da bi ga razžalil, ko se utrjuje od hoje in ves ponižan v mraku v svoje hladno in nečisto prenočišče.

Vso jesen sem ga pogostokrat videval, vedno ob isti uri, na istem kraju in na istem ovinku, pa mu nikoli nisem nič dal in nič rekel, zdelo se mi je celo, da mu ni prav, ker me srečuje. Kadar me je srečaval in se izgubljaj v mraku ali v megli, je mrmral nekaj skozi zobe, a meni vsaj se je zdelo, da se je nazaj razpadala, čepica mu je komaj pokrivala glavo, vedno teže strganje nog pa je bilo dokaz, da mu pešajo moči.

Ves november ga nisem videl, nekoga mračnega in hladnega večera me je pa skoraj prestrašil. Nenadoma je planil predme, se mi umaknil in odšel mimo mene hropeč in strgajoč z nogami kakor strah.

Obstal sem. Ozrl sem se. — Slišite! Prosim vas!

Severni veter je valil po poti drobnjad, pa niti njegovih stopinj nisem mogel več slišati. Globoki dol je bil poln prvih nočnih šumenj.

Nisem šel za njim. Toda odločil sem se, da se mu bom čim prej približal in storil nekaj zanj.

Drugi dan sem ga čakal za stonj.

Mesec dni je minilo; ko sem ga le nazadnje zopet videl, se je

dogodilo vse drugače, kakor sem pričakoval.

2.

Po Novem letu je zapadlo veliko snega.

Povsod so gozdovi bili beli, ker pod hladnim in brezvetrnim nebom sneg ni kopol.

Hodil sem okrog, gledal debela, ki so bila gola in bela, okrog dolinice brez vsakršne temne ali zelene lise, kajti tudi smreke so bile zasute s takim snegom, da so bile videti na goščavah ko beli šotori, postavljeni na še bolj belo polje. Vse je bilo čisto in brezmadežno. Povsod najtišji mir. Ves kraj se je spremenil, sam sebi pa sem se zdel dvignjen v nekako višavo, kjer ni ljudi in niti predmetov, ki nas vznemirjajo s svojimi oblikami, hrupom in vrtinjem. Dozdevalo se mi je, da se kopljem v nečem, kar je mrzlo, toda tako čisto in eterično, da se tudi v meni nekaj sprošča vezi, s katerimi mi je telo privržano na vse tisto, kar je samo zemeljsko. Beli šotori miru; o katerih pogostokrat sanjam, morejo biti samo tili na teh poljanah in gričkih, kjer je do predvečerajšnjem ležalo kameenje in raslo dračje. Dvorci počitka in pokoja, po katerih hrenim, so morda tale bela skrita mesta v gozdu, kjer so doslej trohneli mah in gobe, gnila suhljad in jesensko listje. Močnejše kakor tiste dni nisem še nikoli občutil v sebi, da je še drugi svet, ki se zdi ob prvem dotiku močno hladno, toda čistejši in plemenitejši in konec koncev—prav gotovo—tudi poln neke svoje posebne topline. Ko bi človek lahko vsaj kdaj pa kdaj prestopil mejo, prekoračil prag in stopil v tisti višji kraj, kjer smeš obiti samo najnižje predele, in še tega ne vsak in preveč poredkoma!

Zelo globoko sem se potapljaj v takole razpoloženje neki večer, ko sem se vračal iz Globokega dola, pa sem na lepem obstal.

Prav na robu pota je ležalo nekaj v snegu.

Bil je tisti berač.

Ležal je na hrbtu, noge je imel iztegnjene, roke je držal ob bokih, brado je imel na prsih, prav kakor polagajo mrtvake v krsto. Las in ščetin se mu je prijel sneg, ki je zmrznil. Že precej dolgo je moral ležati takole nepremičen in trd, kajti tudi obleko mu je že pobelil sneg.

Samo raztrgani in mokri čevlji so bili ko črn madež v vsej tisti beloti.

Planil sem k njemu. Oči je imel priprte. Obraz se mi je zdel daljši, manj gub je bilo na njem. Mučeniški, pa tudi nekak jezni izraz njegovih ust se je ublažil.

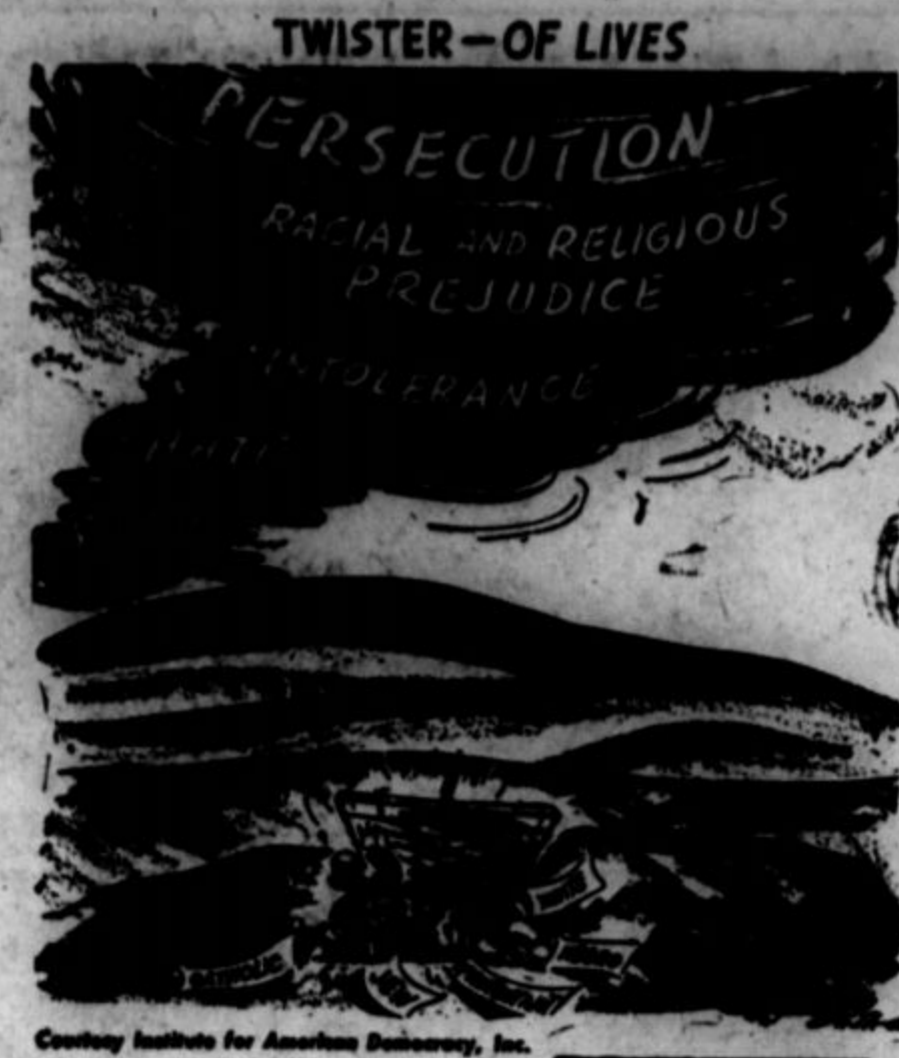
Spuščaj se je prvi mrak, toda kljub temu sem mogel razbrati, kako se je spremenil obraz tega človeka. Ko da sanja nekaj lepšega. Skoraj bi dejal, da se bo prikazal smehljaj na njegovih ustnicah. Vse tisto, zaradi česar sem mislil, da je berač neumen in zmešan človek, je skoraj popolnoma izginilo z njegovega obraza. Tudi sedaj se mi skoraj ni zdelo, da bi se ga dotikal. Tako pomirjen in zadovoljen se mi je zdel.

(Dalje prihodnjič.)

SODNI PROCES V ALBANIJ
Dne 28. sept. je bilo v Albaniji pred ljudskim sodiščem obsojenih v smrt 16 Albancev, ker so snovali zaroto za nasilno strmoglavljenje vlade in jemali v ta namen pomoč ameriških ter angleških špijonov. Bill so ob enem v zvezi tudi z anglo-ameriški diplomatičnimi zastopniki.

Ameriška vlada zanika, da je tem ljudem pomagala, toda sodišču so bili predloženi dokazi in obtoženci so krivdo priznali.

Poslušajte
vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko radio uro v Chicagu od 9. do 10. ure dopoldne, postaja WGES, 1360 kilocycles. Vod' jo George Marchan.

Courtesy Institute for American Democracy, Inc.

NAŠE AKTIVNOSTI

Zbira ANNE BENIGER

Naš zastopnik Anton Zornik je nam v minulem mesecu poslal rekordno število naročnin in nad 20 oglasov v Družinski koledar. Obiskal je naselbine v zapadni Penni in vzhodnem Ohio. Vse priznanje Tonetu za njegov trud.

Frank Cvetan iz Johnstowna je tudi poslal precej naročnin in eno novo za v Jugoslavijo.

Iz Clevelanda so poslali obnovitve A. Božić, John Kriebel in Anton Janković. Te dni je Jankovič zelo zaposlen z nabiranjem oglasov v koledar.

Drugi, ki so nam do petka v minulem tednu poslali oglase vanj, so Martin Judnich, Waukegan, Frank Klune, Chisholm, Minn., Jacob Pavčić, Strabane, Pa., Geo. Smrekar, Aliquippa, Pa., in Peter Benedict. Benedict je nam ob enem pisal o avtni nesreči, v kateri se je težko pokodovala njegova sopraga in je sedaj v bolnišnici. Zelimo ji čimprejnjega okrevanja.

Klub šte. 49 JSZ v Collinwoodu ima novega tajnika. To je John Zajc, naslov 452 East 157th St. Upamo, da se mu bo s sodelovanjem drugih članov vred posrečilo klub še samo ohraniti temveč ga tudi utrditi.

Ko je nam nedavno pisal naš zastopnik in tajnik kluba št. 11 JSZ, John Vitez, iz Bridgeporta, O. in poslal vsoto \$10 v tiskovni sklad prispevek krajevne organizacije Prosvetne matice), je rekel med drugim: "Gotovo ste mislili, kaj je, ker se nisem že prej oglasil. Vam je gotovo znano, da mačka ni doma, kadar se ženi in tako je bilo zmenoj. V začetku septembra sem se namreč oženil in bil nekaj časa z ženo na potovanju. Moj naslov sedaj je RFD 1, Box 49, Bridgeport, O."

Naše iskrene čestitke obema in pa obilo sreče.

Pred nekaj meseci je nam predložila Frances Viđmar nekaj imen s priporočilom, naj jim pošljemo nekaj števil Proletarca na poskušnjo. V ta namen smo porabili D. J. Lotričev prispevek (\$5 na mesec za naročnine po tri mesece). Rezultat, Mrs. Viđmar se je nedavno oglašila v našem uradu z naročnino v znesku \$3 od Franka Zupana iz Chicaga. List mu ugaja in si ga je naročil. Vsa košček agitacije pomaga.

John Filipić, Cleveland, piše: "Priloženo pošiljam vsoto za tri nove naročnine na sledeče naslove: John Strainer, Great Falls, Mont., za celo leto; po tri mesece pa Antonu Bartolu in Franku Laurichu v Clevelandu. Naročnine plačam jaz, v nadi.

Dr. John J. Zaverčnik
PHYSICIAN and SURGEON
3724 WEST 26th STREET
Tel. Crawford 2313
OFFICE HOURS:
1:30 to 4 P. M.
(Except Wed., Sat. and Sun.)
8:30 to 9:30 P. M.
(Except Wed., Sat. and Sun.)
Res. 2319 So. Ridgeway Ave.
Tel. Crawford 8449
If no answer—Call
Austria 5766

BARETINCIC & SON
POGREBNI ZAVOD
Tel. 30-361
424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

Iskanje civilistov v prekomorskih deželah

II. V prvem članku o gornjem predmetu ali vprašanju, je bilo pojasnjeno kako pomaga pri poizvedovanju za pogrešanimi civilisti preko morja Ameriški Rdeči križ. V tem, drugem od treh člankov, bo v kratkem predloženo poslovanje v tem oziru in funkcije agencije Central Location Index. Ta agencija je bila ustanovljena z namenom, da pomaga pri poizvedovanju in iskanju civilistov v deželah preko morja za one sorodnike takih pogrešanih oseb, ki žive v Kanadi, Južni Ameriki in seveda v Zed. državah. Ta organizacija pogostoma pomaga razseljenjem najti njihove sorodnike v zapadni polobli (Ameriki, Južni Ameriki, Kanadi, itd.)

Ker je bila ta centralna poizvedbena agencija ustanovljena že leta 1944, se je njene pomoči poslužilo že na tisoče oseb. Prošnje za poizvedbe pa se ne naslanjajo naravnost na to centralno ustanovo, pač pa na katerokoli od organizacij, ki z njo sodelujejo. Glavni sedeži ter imena teh organizacij sledijo:

1) The American Christian Committee for Refugees, Inc., 147 West 42nd St., New York 18, N. Y.—2) American Friends Service Committee, 20 South 12th St., Philadelphia 7, Pa.—3) American Federation of International Institutes, 11 W. 42d St., New York 18, N. Y.—4) Canadian Location Service, 4221 Esplanade Ave., Montreal, Can. 5) HIAS (Hebrew Sheltering & Immigrant Aid Society), 425 Lafayette St., New York 3, N. Y.—6) International Migration Service, 122 E. 22nd St., New York 10, N. Y.—7) United Service for New Americans, 15 Park Row, New York 7, N. Y. Kdor koli naprosi katerokoli od teh organizacij, da poizve za kako pogrešano osebo, mora pomniti, da se ne sme vložiti prošnje za poizvedbo pri več kot eni sami od navedenih agencij.

Central Location Index pomaga najti pogrešane osebe potom zgoraj navedenih agencij ako se te osebe bile: 1) pregnane ali razseljene tekom druge svetovne vojne bodisi v sled vojne same ali revolucij in drugih posledic vojne, ali političnih situacij, ki so dale povod ustajam in preobratom; 2) pripadniki zavzetih in bivših sovražnih dežel, ki niso bili izgnani iz svojih domovin ali drugih krajev bivanja, toda so bili preganjeni bodisi zaradi svojega rasnega ali narodnostnega izvora, vere, prepričanja ali pa aktivnosti v prid zavzetih dežel.

Index ne razpolaga s informacijami glede pogrešanih oseb pripadajočih katerikoli bivših sovražnih dežel, vojnih ujetnikov ali članov vojnih sil.

Ta centralna agencija pa dobiva sodobne podatke o razseljenih osebah v taboriščih; o osebah, ki so tekom zadnjih časov pribežale v razne okupacijske cone v Avstriji in Nemčiji iz dežel Vzhodne Evrope; o beguncih, ki se selijo iz kraja v kraj. Dalje ima v svojih seznamih: 1) Imena onih, ki so preživeli internacijo v nacističnih taboriščih in žrtev nemškega preganjanja, ki še vedno žive v taboriščih za razseljenice; 2) Imena umrlih in deportiranih oseb; 3) podatke, ki jih je izvirno zbrala UNRRA o beguncih in razseljenih osebah; 4) imena posameznikov, ki iščejo sorodnike in prijatelje v Zed. državah; 5) podobne informacije o posameznikih.

Kadar se spomnite svojcev v starem kraju, pošljite jim lanski in pa letošnji Ameriški družinski koledar! Stane letošnji \$1.65, lanski \$1.50. Pošljite nam naslov in vsoto, drugo izvršimo mi.

"Krukarija" vsepovsod
Iz vladnih podatkov, izdani v Washingtonu, je razvidno, da imajo takozvane avtne posojilne družbe ("auto loan companies" v rokah ljudje, ki so bili skoro že vsi prej zabeleženi v sodnih knjigah vsled goljufij in drugih kriminalnih dejanj. In to še predno so se lotili svojega sedanjega biznisa.

PRVA SLOVENSKA PRALNICA
Parkview Laundry Co.
1727-1731 W. 21st Street CHICAGO 8, ILL.
Fina postrežba — Cene zmerne — Delo jamčeno
TELEFONI: CANAL 7173-7173

ADRIA PRINTING CO.
T. J. MOHAWK 4787
1838 N. HALSTED ST. CHICAGO 14, ILL.
PROLETAREC SE TISK & PRI NAS

PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET ČLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združene države (izvenšči Chicaga) in Kanado \$8.00 na leto; \$4.00 na pol leta; \$2.00 za četrti leta; za Chicago in Cook Co., \$9.50 za celo leto; \$4.75 za pol leta; za inozemstvo \$11.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 SOUTH LAWDALE AVENUE
CHICAGO 23, ILLINOIS

KRITICNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE

KOMENTARJI

(Konec s 1. strani.)
teri je bilo poudarjeno najbolj to, da naj se "bojimo nacionalizacije".

prvega oktobra v Beogradu pred sodišče, ker je obtožen veleizdaje. Istočasno je bil poslan pred sodni stol Franjo Gazin, bivši pomožni vodja Mačkove hrvaške seljačke stranke.

Walter Lippmann je svetovno znan urednik in je priznan za večaka v poznavanju mednarodne politike, oziroma svetovnega položaja, v katerem se krešejo vnanje politike (ali pravilnejše, intrige) veseli, kolikor jih je še in pa tudi intrige malih dežel.

General Marshall (naš držav-tajnik) ima čudne muhe. Sedanja bolgarska vlada (kot ome-njeno v eni prejšnjih notic) je priznal, je pa absolutno zoper, da bi se Bolgarijo sprejelo v organizacijo Združenih narodov.

Marial Tito je v govoru pred partizanskimi veterani dejal, da četudi so se lotili dela za obnovo Jugoslavije in za ljudsko blagostanje z vso svojo vmeno — imeti morajo pri tem trudu vedno v uvidu nevarnost novega napada na svojo deželo in biti pripravljeni nanj.

Zed. države so priznale novo bolgarsko vlado, četudi naš državni departament trdi, da se je polastila oblasti (nad Bolgarijo) ne le z nedemokratsimi tem-več predvsem z nasilnimi meto-dami. Vzrok temu (priznanju) je, ker naša vlada želi imeti v Bolgariji radi njene strategi-čne važnosti ljudi, ki morajo paziti, kaj se tam godi, kakšna so trenja in deželi, in pa ako se kaj "kuha" proti Turčiji.

Drugi državni uradniki imajo versko sekto, ki opravlja svoje obrede s strupenimi kačami. Ako ver-nika klopotača upiči, ima pre-pričanje, da ne bo umrl — a če ga pik le pogubi, potem je to bi-la pač božja volja, proti kateri ni pomoči. Zdravnikov člani te bigotske vere ne marajo. Tako je že veliko teh blaževcev umrlo in oblast se ne briga, ker imamo "svobodo vere".

V Chicagu so se 1. oktobra spet dvignile cene mleku. In podražila se je vozina na po-litičnih železnikah na 10c. Pred leti je bila 5c in nekoč celo manj. In mleko je bilo po 8c kvort. Seveda, tega je že dolgo. Takrat si dobil v salunu boljši sandvič zastoj (za čašo piva po niklju) kot pa ga dobiš sedaj v restavraciji za 35c. In obleke, spodnje perilo itd. — kako je vse zanič in pa toliko drago, da je od sile! Truman in Taft pa nas učita, da naj hranimo in pred vsem, da naj manj jemo.

V Kentuckyju imajo versko sekto, ki opravlja svoje obrede s strupenimi kačami. Ako ver-nika klopotača upiči, ima pre-pričanje, da ne bo umrl — a če ga pik le pogubi, potem je to bi-la pač božja volja, proti kateri ni pomoči. Zdravnikov člani te bigotske vere ne marajo. Tako je že veliko teh blaževcev umrlo in oblast se ne briga, ker imamo "svobodo vere".

Dragoljub Jovanovič je prišel

SLOVENSKE IN ANGLEŠKE KNJIGE
Največja slovenska knjigarna v Zed. državah
Pišite po cenik PROLETARCU
2301 S. LAWDALE AVENUE
CHICAGO, 23, ILLINOIS

"Thought Police on the Prowl"

SEE NO EVIL, HEAR NO EVIL, SPEAK NO EVIL!

ozdravela. In če ni, naj umre. Take reči se ne dogajajo samo v Indiji — ampak v naši trdnjavi svobodnega podjetništva, za-padne demokracije in krščan-ske civilizacije.

Angleska torijska stranka je imela v začetku oktobra v Brightonu konvencijo, ki je bila značilna v dveh poglavjih. Prvič, med delegati je bilo veliko mladih ljudi — sorazmerno več kot na nedavni konvenciji delavske stranke.

Nadžok Richard J. Cushing v Bostonu je dejal na konven-ciji družbe Sv. Imena, da se naj katoličani v tej deželi pripravijo na nov protikatoliški val. Kajti hujskanje v protestan-skih sektah proti katoličanom je čezdalje večje.

Francija je v težki krizi in njen vnanji minister Georges Bidault je našemu državnemu departamentu sporočil, da po-trebuje od nas po 120 milijonov dolarjev na mesec podpore pre-dno pride v veljavo Marshallov plan. Enak apel se glasi iz Rima. In vendar Franciji ter Italiji že sedaj — ves čas po vojni — ve-liko pomagamo. Vzrok je, ker ju hoče naša vlada ohraniti privilegijem, torej "svobod-nemu podjetništvu".

politiko (radodarnosti) končno tudi naš kapitalizem zavozili in upropastili.

Anglija je v silnih ekonom-skih krčih, toda njena bodoča kraljica, prestolonaslednica Eli-zabeta pa je v skrbeh, kako bi skrila pred radovednimi očmi svojo poročno obleko, da ne bi bilo preveč drugih visokih dam oblenjenih enako kakor bo ona. In verjame ali ne — listi pri-našajo o tem "pogledu" cele kolone poročil, ugibanj, slišjan-ja in "napete radovednosti".

Dr. Miha Krek je dobil prabi-žališče pred "titovci" v Ameriki in se mu bo tu pri njegovem "protikomunističnem" delu go-dilo veliko boljše kot pa se mu je v Angliji in potem v Italiji. Prvi "javni" sestanek je imel 1. oktobra pod crkvijsvo sv. Vida v Clevelandu. Tu je sedaj že precejšnja skupina duhovnikov in laikov, ki je pred vojno vla-dala Slovenijo po svoji mili vo-lji. Danes se seveda navdušuje za demokracijo, a ko je bila na oblasti, ni hotela nič vedeti o nji.

Centralni odbor SANSovih podružnic v Chicagu, Ill., na-znanja, da priredi v nedeljo 2. maja 1948 proslavo tretje oblet-nice osvoboditve Slovenije in Jugoslavije.

Predobjava pomla-danske priredbe

Program bo lep in zanimiv, in gotovi smo, da bo zadovoljil po-setnike te prireditve. Več o pro-gramu pozneje.

Proletarec je zanimiv časopis

Cleveland, Ohio. — Pred več meseci sem naročil bratu v sta-ro domovino Proletarca, ki so ga bili silno veseli. V vsakem pismu, ki ga prejmem, se po-valhvalno izražajo o njem.

Nedavno pa sem spet prejel pismo, v katerem mi sporočajo, da list prejemajo jako neredno. Med drugim je v pismu: "Skoda, da ne prihaja sproti. Marsi-kaj zvezo iz njega in ga vsi ra-di bremo. Marsikaj zvezo, no-vice pa čujemo čim se dogode po radiu. Beremo pa v Proletar-cu tudi o stvareh o katerih tu-kaj ne slišimo. Piše jako odkri-to iz resničnih dogodkov, in ne prikriva jih, četudi niso vsi pri-jetni. Saj naše časopisje gotovo tudi bereš pa lahko potem pri-merjaš vrednost enega in druge-ga.

Eno je gotovo in o tem sem prepričan, da drvim o blazno naglico nasproti usodnim do-podkom. V končni obračun med dvema svetovoma. Zdi se mi pa, da ameriški kapitalizem nima one korajže, da bi udaril. Naba-ri druge za to delo sam bi pa rad spravil sadove. Stara pra-kša, toda ali se mu zopet po-sreči?

Tako mi piše brat o Prole-tarcu. Kje je vzrok nerednemu dostavljanju ne vem. Brat dela na glavni pošti v Ljubljani in pravi, da pošta v Jugoslaviji re-dno deluje. Torej je vzrok dru-gje.

Da je Proletarec zanimiv in dobro urejan list vemo vsi, ki ga čitamo že veliko let. Le škoda, ker je premalo razširjen. Bralci v stari domovini ga tudi visoko cenijo, menda bolj kot naši rojaki v tej deželi.

Prva stran Proletarca je ne-kaj posebnega od vseh naših ča-

sopisov in tudi vse drugo čtivo v njemu. Urednik Fr. Zaitz zbra, kot gospodinje obleke za svoje družine—mora biti lepa, dobro in močno.

Ob tej priliki pošiljam eno ce-loletno naročnino za svaka v Montani in polletno za prijate-lja v Clevelandu. Upam, da si ga bosta v bodoče sama naro-čila.

Dopis Josipa Korsiča iz De-troita, z naslovom "Pred osem-najstimi leti", se mi je v resni-ci dopadel. Veliko je povedane-ga v njemu. Zadel je v živo. La-žni socialistični ter laboritski voditelji, ki so se priklopali po delavskih hrbtih na vrh, danes vrše satansko delo v škodo delavskemu ljudstvu vsega sveta. V Angliji, Franciji, Belgiji, v Avstriji itd. bodo uničili še to kar je ostalo in dobro ime, ka-kor se je zgodilo v tej deželi.

V Clevelandu imamo storo sive tetko "A. D." Njen izdaja-telj in urednik je Jaka Debevc. Razjezi se skoro v vsaki števil-ki. Posebno se je togotil v izda-ji z dne 26. sept. Bati se je, da mu bo toliko jeze škodilo — in kaj potem?

Pozdrav bolnemu prijatelju, tovarišu J. Chamazarju. Zelim mu, da bi kmalu ozdravil.

John Filipič.

Društvo Progresivnih Slovenk dobro uspeva

Chicago. — Dne prvega okto-bra se je vršila prva redna se-ja krožka Progresivnih Slovenk, ki je bil ustanovljen minuli mesec. Ima sedaj že 80 članic. Na omenjeni seji jih je pristopi-lo osem novih. Se več jih bo pristopilo na prihodnji seji, ki se bo vršila v sredo 5. novem-bra v Slov. del. centru.

Na zadnji seji tega novega krožka Progresivnih Slovenk je bil soglasno sprejet predlog, da pristopi v Prosvetno matico, ka-teri bo plačevalo po \$1 članari-ne na mesec.

Za zastopnico krožka na pri-hodnji konferenci Prosvetne matice, ki se bo vršila 9. nov. v Waukeganu, je bila izvoljena Frances Vider, za namestnico pa je sprejela Minka Alesh.

Krožek je sklenil enkrat v novembru prirediti tudi doma-čo zabavo. Datum in druge po-drobnosti bodo navedene poz-neje.

Po vsaki seji krožka bo ča-janka. Članice se bodo v tem postlu vrstile po abecednem re-du. Naloga nuditi postrežbo po prihodnji seji je po tem sistemu padla na Mary Andres, Helen Arko in Mary Arnež.

Clanarina je 35c na mesec.

Vsa druga pojasnila o tem krožku lahko dobiš pri pred-sednici Frances Vider, ali pa pri tajnici Frances Rak.

Propagandisti proti delavstvu dobro plačani

Ena izmed najbolj razširje-nih revij v Ameriki — ako ne najbolj razširjena, kot sama za-trjuje, je "Readers Digest".

Zelo je zoper unije in propa-gandiste proti njim dobro pla-čane. Iz podatkov zakladniškega urada (Treasury Dept.) sta bila dva "najmožnejša člankarja" v boju proti unijam plačana (od Readers Digest) eden \$99,500 in drugi \$84,500 na leto. Ime prvega je DeWitt Wallace in druge-ga Kenneth W. Payne.

Tretji v tej liniji je Albert L. Cole, ki prejema istotako kakor DeWitt Wallace po \$85,500 na leto.

Ako se pomisli, da to propa-gando plačujejo delavci, srednji sloj in pa farmerji, ni čudno, čemu so tako nedostopni za razumevanje svojih koristi.

Čehoslovaška že v normalnem stanju

V industriji na Češkem in Moravskem (na Slovaškem je je malo) je bilo letos zaposlenih 2 nad poldrug milijon delavcev. Štem je čehoslovaška industrija dosegla predvojno višino. Njeni obrati so moderni, vedno izpo-polnjevani in sploh je Češka ena prvovrstnih industrialnih dežel na svetu. Slovi posebno vsled svoje strojne, porcelan-ske, kemične ter tekstilne in steklarske ("glazutne") indu-strije.

TISKOVNI SKLAD PROLETARCA

XIV. IZKAZ
Prejeto do 2. oktobra 1947.
ILLINOIS:
Chicago: Ivan Babnik (Cleve-land) \$5 (izročeno v Chicagu); John Potokar \$5, John Mihelich \$2, skupaj \$7, izročila Angela Zaitz; Jos. Kotar (Detroit) \$5. A. Cizej \$2, skupaj \$7, izročil Louis Zorko; Louis Zidar \$2, J. Thaler (Berwyn) \$2, skupaj \$4, izročil Frank Zaitz. Frank Udovih \$2, J. Rodman (Fontana) \$2, Jos. Hrovat \$1, S. Malnarich \$1, P. Verhovnik \$1, M. Vidgar \$1.

KANSAS:
Arma: Kansaška federacija S. N. P. J. \$15. Amalia Shular in Eliza-beth Krusic nabrale na federacijski seji nadaljno vsoto \$7.55. Pri-spevali so: Po \$1: M. Gorenc, F. Po-točnik, A. Shular. Po 50c: J. Kun-stel, L. Karlinger, J. Shular. Po 25c: M. Krusic, J. Pečar, L. Supan-cic, A. Pance, J. Bratkovich, A. Za-gar, J. Strah, J. Bernik, F. Dol-nar, Mrs. Karlinger in Mrs. Špe-har; trije po 10c, skupaj \$22.55. (Poslal Anton Shular.)

MINNESOTA:
Ely: J. Kunstel poslal \$2.50. Prispevali so: Po 50c: M. Praprotnik, C. Merhar, G. Kochevar, J. Tekavc, J. Kunstel.

MICHIGAN:
Detroit: Gosp. klub SND \$5, Kathy Junko \$2. (Poslala K. Jun-ko). L. Sluga \$2, P. Očekel \$2, J. Koršič \$1, skupaj \$5. (Poslal J. Koršič.)

CALIFORNIA:
Fontana: John Pečnik in Anton Tomšič nabrale na društveni vse-livci vsoto \$29. Prispevali so: Po \$5: Peter Benedict (El Cajon), Albert Hrast Po \$2: John Petrič (Los An-geles), Mike Misoury, Ant. Jordan. Po \$1: A. Farmer, J. Pernuš, T. Očekel, L. Šimončič, A. Richter, A. Hočevar, A. Resnar, C. Jurko-šek, Kristina Jontez, A. Matjažič, A. Tomšič, J. Pečnik, V. Omejc in A. P. po 50c.

PENNSYLVANIA:
Hermantown: Anton Zornik poslal \$11. Prispevali so: Po \$2: Andy Bertl, J. Vitez (Bridgeport, O.), F. Zdešar (Easton), Po \$1: F. Jelnic-kekar (Tarentum), J. Rovani (Girard, O.), J. Sodnikar (Dillonvale, O.), J. Bergant (Lisbon, O.). Po 50c: Mrs. Antončič (Alliquippa), P. Bregant (Universal).

Alliquippa: Geo. Smrekar \$3.10. F. Strubelj \$1.

OHIO:
Bridgeport: Konferenca Prosvet-ne matice \$10. (Poslal J. Vitez.)
Cleveland: J. Kregel poslal \$8. Prispevali so po \$2: J. Jauch, L. Vi-rant. Po \$1: V. Kukac, A. Kuvovac, F. Kokal, C. Vertovčanik.
Girard: A. Krvina \$2.25, L. Bla-zič \$1.

Fairport Harbor: L. Bajc \$1.75.
Lisbon: C. Bogatay, J. Bergant \$1.00.

DRUGI KRAJI
Windsor Heights, W. Va.: John Vidmar \$2.
Star City, W. Va.: L. Selak \$1.50.
Hyndsville, N. Y.: F. Lipar \$2.
Rock Springs, Wyo.: A. Starmar \$2. (Poslal F. Remitz.)
Red Lake, Mont.: F. Podlinšek \$2, K. Erznožnik 75c.
Willard, Wis.: J. Hrib \$1, S. Vo-jež \$1, M. Krulitz \$1.75. (Poslal M. Malnar.)
Skupaj \$167.65, prejšnji izkaz \$1,821.56, skupaj \$1,989.21.

Oh, How We Were Fooled

Do you remember what kind of people the Japanese were said to be during the war years? Treacherous; ignorant; inferior; different—members of a lost race; probably sub-human relatives of the apes.

Do you remember what Japanese people looked like? Buck toothed; bandy legged; myopic, with eyes that could see only by the aid of heavy lenses.

Remember? Well you'd better remember those things as you read the recent report of General Douglas MacArthur. After only two short years of military occupation, MacArthur now finds that the Japanese nation may "some day in the not too distant future be able to take its place—a dignified and helpful place—in the world community of peaceful democratic nations."

Well, what do you think the people who mould public opinion were doing to you during the years that led up to the atom-bombing of Japan—those years in which American boys died to conquer the "Jap monkeys?"

If MacArthur is correct now, you were being fooled then, weren't you? Fooled and lied to by your own national leaders who needed to cloud your reason into a willingness to kill and be killed.

And do you remember V-J Day—when all of America paraded the streets in triumph? We had won the war!

But did we win—and what are the fruits of victory? What have we gained? What have the Japanese people lost?

Let's listen again to MacArthur. The new Japanese constitution is "an historic landmark in the age-old struggle of mankind to be free. . . . It serves as a shining beacon for peoples not only in the Far East, but of the world."

Let's compare the results. MacArthur reports that private economic monopolies which formerly dictated government policies have been shattered. Here in America entrenched private monopolies are taking record-making profits with government sanction.

MacArthur tells us that the secret police have been crushed. We Americans who "won the war" must now compel leaders of long-established unions to take oaths of loyalty.

MacArthur boasts that thousands of military prisoners have been freed. Here war objectors who never committed a civil crime are still in prison.

MacArthur reports that Japanese militarism has been destroyed. Americans are faced with the prospect of universal conscription.

Which people have gained most? It is well to ponder upon the MacArthur report—and to bear in mind what we were told just a few months ago. It is well to recognize what has been accomplished by "waging peace" for only two years.

What has happened in Japan can happen everywhere on earth. Men can be made better and happier and more social when the conditions that make them warlike and miserable and selfish are removed. We want to remember that whenever we are confronted with the master lie that is fooling many Americans—that is against human nature for people to live together in a cooperative world and that freedom will die when the workers of America legislate the profit economy out of existence and usher in a new order of social effort for social welfare—Reading Labor Advocate.

We Spend 80% More IN 1946 Than In 1929

Report Tells Where American Consumers' Money Went, And How Much

Which is the "bigger business"—professional baseball or "amateur" college football? You probably guessed wrong. College football games take twice as much as baseball.

That is one of the interesting figures in a report issued by the Institute of Life Insurance. It tells how much American consumers spent in 1946, and what they spent in 1929.

The total was \$143 billion, or 80 per cent more than consumers spent in the boom year 1929.

Just for 'good looks,' the American people spent more than \$2 billion in beauty shops and barber shops.

Roger Babson Thinks It Over

"DURING MY CAREER, I have studied only profits, wages, bushels and tons. Friends, I fear there are too many other American businessmen, who are like me, forgetting the human values. This may explain why we do not understand the millions of wage workers whose only assets are their boys and girls.

"Today I am trying to think of them and also of the millions of starving families in Europe who love their children just as much as I loved Michael."

Those sentiments, expressed somewhat surprisingly by Roger W. Babson, business commentator, whose column is carried by many newspapers throughout the country, were brought forth, he says, by the death of his 18-year-old grandson, Michael, who was drowned in Lake Sunapee, N. H., while rescuing a girl.

Babson explains that one reason for mentioning his grandson's death, "is to apologize for my habit of discussing World War III as if the money cost and property damage are of primary consideration.

"Heretofore, I have figured which is cheaper in dollars — to help out Europe now or to fight now. I have not considered the

millions of good boys who would be killed in another war.

"Again I fear there are too many other businessmen—and perhaps labor leaders too—who are as ruthless as I have been thinking too much of the dollars involved and not enough of the human lives. Anyhow, I am a changed man today."

If World War III comes, Roger Babson continues, "we will be told that it is a fight for democracy against dictatorship." But since losing Michael, I have been wondering if there is not a more underlying reason for today's troubles.

"May not property, stocks, profits and wages be one reason for the struggle between America and Europe?"

"If we would be willing to sacrifice some of our wealth—in a big way—perhaps Russia would have to call off her gangster methods. This does not mean that we would pay tribute, as a cowardly nation, to Europe, but it would be licking these dictators by giving up our luxuries for awhile in order to raise the standard of living abroad.

"Before losing my grandson, I was all for fighting now and 'cleaning Russia up'; but today I think there may be a better way. Besides, do wars ever settle great questions when ideologies are involved?"

Man, The Unquestionable

By COVINGTON HALL

There is a goal unshifting; A hope that does not lie; A truth no court can alter, A dream that does not die.

'Twas born when Man first started To picture and to sing; To conjure law from chaos, A happier world to bring.

With faith in it unshaken,— The dream of brotherhood— He struggles to attain it, The beautiful and good.

Nor war, nor peace, nor panic, Can daunt Man's rebel soul: He yet shall conquer chaos, His destiny control.

"Where one man gets a dollar he didn't work for, another man has worked for a dollar he didn't get."

THE MARCH OF LABOR

OF AMERICA'S PRODUCTION OF 1946 — \$127 BILLION — WAS BOUGHT BY CONSUMERS.

FIFTEEN MILLION WORKERS WERE COVERED BY COLLECTIVE BARGAINING AGREEMENTS IN 1946.

THEODORE ROOSEVELT
"IT IS ESSENTIAL THAT THERE SHOULD BE ORGANIZATIONS OF LABOR. THIS IS AN ERA OF ORGANIZATION. CAPITAL ORGANIZES AND THEREFORE LABOR MUST ORGANIZE."

BE SURE THE HAT OR CAP YOU BUY IS UNION-MADE, SEE THAT IT BEARS THE UNION LABEL.

The Struggle for Grain

The world supply of grain is falling short of the demand by 11,000,000 tons. Set beside this fact two others: Americans are consuming more food than ever before—they are, for instance, eating 25 per cent more meat than they ate in 1941, and meat is part grain; Europeans, on the other hand, will eat 5 to 10 per cent less food in the next 12 months than they have in the past 12, and in the past 12 they have existed on 1,700 to 2,000 calories a day. The human answer to this state of affairs is as obvious as the steak on your plate. Those who have so much more than enough should share at least the excess with those who have so much less. Most Americans, as human beings, would accept that answer, and offer more. But that is not the answer Europe is getting from America. On the contrary, Europe is being told that it must tighten its belt. It is even being told that shipments of food to Europe have caused inflation of food prices here because the demands of Americans, who have thrown their belts away, outrun the unprecedented supply. Which is surely adding insult to injury when we consider that this inflation, which was induced not by any actual scarcity but only by a speculators' scarcity and was set off by the casual and triumphant removal of price controls, has cut Europe's capacity to purchase food by sharply reducing the value of the few dollars it has.—The Nation.

Poor Spend Half Income For Food

High Prices Are Providing Victims for Greedy "Loan Sharks"

New York—As an official and consultant of several New York welfare societies, Cornelia Dunphy knows the plight of the poor in these days of rising prices. Recently she sized up the situation of "low income families."

Half their income goes for food. Its increasing cost is forcing them to cut down on other necessities, but they run into rising clothing prices, "which are just as serious."

"This group," Miss Dunphy said, "is not worried about the new headline discussed by fashion designers. Its problem is how to keep warm.

"With half their budget gone for food, they have to wonder whether they will be able to buy blankets for the coming winter, overshoes and a warm coat."

It is "criminal," she added, to raise the cost of clothing by drastically changing styles, as the designers propose.

She added that the cost of living is forcing low-income families "out on the limb" of debt. They are borrowing from "loan sharks," without "any foreseeable means of paying back."

Easy on Business Crooks

One reason for business crookedness is that the crooks have little to lose and much to gain. Here's an example: With loud fanfare in the newspapers, the District of Columbia government recently announced a "drive" against grocers who "short-weight" customers. In other words, are not satisfied with even the present high prices, and further increase their profits by playing tricks with their scales.

Recently the first "results" of the drive were announced. Two grocers, who were caught cheating on both meat and vegetable weights, got off with a "slap on the wrist." They "forfeited" \$200 which

they had put up as "collateral," did not even appear in court, and the case against them was dropped.

Indians That Are White

Living as outcasts from their tribes, in the remote and practically unexplored jungles of Panama live hundreds of white Indians. As yet scientists have failed to agree on the origin of these unusual people. It has been pretty definitely established that they are not albinos because, although they are white, they do not lack pigment in the eyes and hair as do albinos. One explanation which has been advanced puts the blame on those great seafaring nomads, the Norsemen. From certain characteristics of the Darien Indian's dialect which it is claimed are of Nordic origin, some conclude that at an early time many centuries ago the Norsemen discovered Central America and intermingled with the Indians. These white Indians have been outcasts since the invasion of the Spaniards. In utter disgust of the mistreatment meted out to them by the Spaniards the Indians of Panama revolted. After slaughtering the Spaniards they drove the white Indians deep into the jungles because they could not tolerate any white men.

That the white strain is deeply rooted in the tribe cannot be doubted. Frequently a bronze mother and white father have white offspring. The custom being that in such an event the child was banished from the tribe.

The Night Has A Thousand Eyes

By Francis W. Bourdillon
The night has a thousand eyes,
And the day but one;
Yet the light of the bright world dies
With the dying sun.
The mind has a thousand eyes,
And the heart but one;
Yet the light of a whole life dies
When love is done.

The Last Word

By DUFFY

It all started when I finished reading the Sunday papers a week or so ago. First I was amused, then perturbed, then I got mad.

On the front page was a little spread, a two column picture and a story about John DeFarrari, occupying altogether about 20 inches in the paper. IMMEDIATELY under the DeFarrari story was another story, this one only three-fourths of an inch all told, telling about Julius F. Brenzinger.

But why get mad about two stories like that, you ask?

Then listen: The John DeFarrari story was about a man 84 years old, who quit school as a child to peddle fruits, became a millionaire, and the other day gave a million dollars cash to Boston library to be kept until interest on it earns another two million dollars. That will take about 75 years at the present rates of interest.

Now let's look into that. Here's a million bucks in cash given to a Library by the son of immigrants. Why didn't that million bucks go into a trust fund to educate the poor children of other immigrants, and thereby become useful? Most of those who would have made use of the money would have paid it back with interest, and it would be useful during its life, accumulate other millions and eventually, in 75 years, have reached three million dollars, BUT MEANWHILE WOULD HAVE EDUCATED SEVERAL THOUSAND YOUNGSTERS.

Yeah, I know, it wasn't my million and the fruit peddler had a right to do what he wished with his money. But he could have really established himself as a GREAT man instead of merely a man who gave a million dollars to a library.

Now let's go on to Julius F. Brenzinger, who died the other day, at the ripe old age of 80. The story didn't say whether he gave anyone a million dollars, BUT Brenzinger is a man to whom practically every human being owes a debt of gratitude.

For you see, Brenzinger was a benefactor of mankind and he gave HIS benefactions to the world. He invented the tin can.

Compare the two, and the mere accumulation of a million dollars by way of hard work, common sense and ninety-nine per cent good luck pales into insignificance when it comes to the invention of the tin can.

As for me, I think I'd rather be that inventor than the man with a million dollars who didn't know what to do with it for the greatest good.

Try to imagine, if you can, the economic contribution of the tin can to our civilization. It's difficult to even believe we could ever do without it (and I doubt if we could do without it).

Yes, as for myself, give me the inventor's honor and John DeFarrari and his Boston Library can have their million bucks.

Work Needed

When the International Court of Justice was set up at San Francisco as part of the United Nations, it was hailed as a great instrument for settling disputes between angry nations.

It has been in operation for about 15 months and its expenditures run to about \$500,000 a year. There are 15 distinguished judges ready to do business.

But up to date, only one case has come before the court. That involved a rather serious row between Britain and Albania. The judges say they will probably hear the case in January. They're on vacation now.

The Real Creditor
"Young man," the doctor exclaimed to his rapidly convalescing patient, "you owe your remarkable recovery to your wife's tender care."
"Glad to hear you admit it, doctor," come the cheerful rejoinder. "That being the case, I'll just make out the check to the little woman!"

Radio Moguls Continue to Plan Theft Of Air Channels Owned by the People

Have the Backing of the Big Newspapers Which Are Up To Their Necks in Highly-Profitable Broadcasting Business

Who owns the air? That multi-million-dollar question has come up again. This time at the annual convention of the National Association of Broadcasters — the men who own radio stations and "chains."

As a matter of fact, the answer is easy. The American people never sold their God-given air, and Congress, in the first Radio Act, specifically declared the air waves belong to the people, and can never be sold or bought.

The broadcasting moguls, however, don't like that. They have made many attempts to seize title to the air. Now, they are trying to do so by means of a double-barreled scheme.

One barrel is a new "code," written by the broadcasters themselves. They claim this code will enable radio stations to regulate their own programs, so regulation by Uncle Sam, through the federal Communications Commission, will be unnecessary.

The other "barrel" is a proposed new Federal radio law, also written by the broadcasters. It would deprive the F. C. C. of almost all its present powers. If Congress passes the bill, the radio magnates would have practically all they want, which is this:

1. Perpetual licenses to air-wave "frequencies," instead of the present licenses, which last only three years unless they are "renewed" by the F. C. C. Perpetual licenses, of course, would be the same thing as outright ownership.

2. Complete freedom for station owners to dictate what goes on the air and what is shut off, with Uncle Sam and the American people having nothing to say about it.

As more and more of the radio stations are owned by wealthy newspaper publishers, such "freedom" would give these publishers control over both what the people read and what they hear. In other words, the newspaper-radio combine would have monopoly control of public opinion.—Labor, Washington, D. C.

WHAT REALLY IS THE CAUSE OF HIGHER PRICES AND HIGHER PROFITS?

By Raymond S. Hofses

YOU MAY HAVE noticed that the organization known as "Americans for Democratic Action" take issue with other individuals and groups who are saying that high prices are caused by large shipments of food and other necessities to the world's needy nations.

Such a viewpoint is "isolationist," charges ADA, and the fact is stressed that we aren't sending nearly as much out of the country today as we did during the war years when prices were lower.

I AGREE WITH the main premise of ADA's argument. It is not true that shipments to Europe and elsewhere need be the cause of high prices in this country. Moreover, I am one American who does not take the "let 'em starve" attitude which ADA brands as "isolationist."

Nevertheless, I submit that there is a direct link between scarcities and prices in this country and the fact that the products of American industry are being sent elsewhere. Moreover, while aid to the needy "need not" mean a field day for profiteers, the fact is that it does and will continue to mean just that under the present individualistic and altogether anti-social private-enterprise economy.

WHEN OUR GOVERNMENT subsidizes the shipment of goods of all kinds to foreign countries it does more than merely create shortages in the home market.

In effect it also places the take-home pay of American workers in competition with the tax dollars that are deducted from earned wages. And it gives the profit-seeking owners of private business the opportunity to soak the buyer that always exists when, either naturally or by plan, there is a shortage of goods.

ADA knows that the power to profiteer exists and comes up with at least two suggestions, both of which are good in themselves but still inadequate.

To deal with shortages ADA would resort to rationing. To curb the profit mongers it would again institute price control.

WHILE I AM willing to go all the way with the above suggestions, experience and reason compels the conviction that they not only will fall short of expectations but, under the present economy, will indeed menace the liberty of the American people.

I repeat: "Under the present economy," They will fall short because rationing and price controls are certain to result again in a lack of legitimately-priced goods and an under-the-counter black market business. They will endanger liberty be-

News of Circle 9 Progressive Women

The Chicago circle of the PSWA held its first regular meeting on Wednesday, October 1 at 2301 S. Lawndale Ave. The attendance was excellent, some of the women coming from distant parts of the city and from the suburbs. Eight new members were initiated, and several more have been promised for the next meeting. Our membership is now well over 80, and for a new organization we feel that this is a very nice record.

After a regular order of business, the Educational committee presented a tentative outline of its program in this field, which was enthusiastically received by the group. Great interest in the development of this Circle was shown, and many suggestions were made. This will be written up in a later issue. It is hoped that a speaker can be secured for the November meeting.

We were reminded that in order to begin building up our Treasury, we must plan to hold some sort of affair. We decided that this would be a Family Night sometime in November.

We plan to serve supper in the old Slovene style at a reasonable price, have music for dancing and the usual other refreshments. A committee was selected to attend to all the necessary details.

It was voted to serve refreshments after every meeting for which a committee of three will be selected at each meeting, in alphabetical order. The committee for the November meeting are Mary Andres, Helen Arko and Mary Arnez.

We joined the Educational Bureau, of JSF and Frances Vider will represent us at the Conference in Waukegan on November 9. Minka Gles is alternate.

Our Circle plans to be active not only socially but also in other fields. It is hoped to maintain the enthusiasm displayed so far, and we feel that with a good program of activities and the will to carry them out, this can be accomplished.

Our next regular meeting will be on Wednesday, November 5 at Slovene Labor Center at 8 P. M. Dorothy Sednik Educational Committee.

The longest distance between two points is the gap between the Taft-Hartley bill and the Declaration of Independence.